

De heer Bart TOMMELEIN
Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie
Kreupelenstraat 2
1000 BRUSSEL

contactpersoon

Tim Buyse
tbuyse@serv.be

ons kenmerk

SERV_BR_20180315_hervorming_erfbelasting_TB

Brussel

15 maart 2018

Adviesvraag hervorming erfbelasting

Mijnheer de minister

De SERV werd op vrijdag 2 maart gevraagd om binnen een termijn van 10 werkdagen een spoedadvies uit te brengen over het voorontwerp van decreet tot modernisering van de erfbelasting, aangepast aan het nieuwe erfrecht.

De sociale partners konden over deze adviesvraag geen consensus bereiken. De raad bezorgt u hierbij wel de respectievelijke standpunten van de werknemers- en werkgeversorganisaties.

Hoogachtend

Pieter Kerremans

Administrateur-generaal

Hans Maertens

Voorzitter

Bijlage 1: Standpunten ABVV, ACLVB en ACV

Bijlage 2: Standpunten Boerenbond, UNIZO en Voka

Bijlage 3: Standpunt Verso

Bijlage 1: standpunten ABVV, ACLVB en ACV

In dit gemeenschappelijk standpunt willen we een aantal fundamentele bedenkingen omtrent de voorgestelde hervorming van de Vlaamse erfbelasting naar voren schuiven.

De Vlaamse regering opteert in voorliggend voorontwerp van decreet in de eerste plaats de Vlaams erfbelasting aan te passen aan nieuwe samenlevingsvormen, alsook de belastingdruk voor verkrijgingen buiten de rechte lijn en tussen partners te matigen.

Echter, als vakbonden beschouwen we de erfbelasting de facto als één van de belangrijkste belastingen op kapitaal in Vlaanderen. De progressiviteit in de tarieven en het **herverdelend karakter** ervan zijn dan ook onlosmakelijk verbonden met het wegwerken van de sociale ongelijkheid in onze samenleving.

We zijn absoluut niet a priori tégen een extra fiscale vrijstelling tussen partners, en dat geldt ook voor de vrijstelling van de gezinswoning. Wat we wel ten stelligste betreuren is dat deze hervorming geen deel uitmaakte van een breder maatschappelijk **debat rond rechtvaardige fiscaliteit**. De modernisering van de erfbelasting zou voor ons dan ook deel moeten uitmaken van een ruimere denkoefening over de hervorming van de vermogensbelastingen. Het feit dat voor een dermate belangrijk sociaal economisch dossier beroep wordt gedaan op de procedure van spoedadvies bij de SERV, vinden we dan ook **onaanvaardbaar**.

De poging die werd gedaan om de erfbelasting aan te passen aan de maatschappelijke realiteit door de tarieven in niet rechte lijn aan te passen, beschouwen we bovendien als **veel te beperkt**. De tariefstructuur blijft ook na de hervorming bepaald door de criteria van de bloedband of het samenwonen. Wie een erfenis nalaat aan een derde vanuit een genegenheidsband, betaalt nog steeds het hoogste tarief.

Verder willen we, net zoals de Inspectie van Financiën, wijzen op het feit dat de verwachte inkomsten uit de fiscale regularisatie en het toenemende aantal nalatenschappen in de zijlijn, **hoogst onzeker** zijn. Het getuigt volgens ons dan ook niet van een **verantwoord begrotingsbeleid** wanneer een structurele lastenverlaging wordt gefinancierd met tijdelijke maatregelen. Bovendien dekt het voorgelegde plaatje de financiering misschien tot het einde van de legislatuur, door te rekenen op de verwachte opbrengst van de fiscale regularisatie word een deel van de **rekening doorgeschoven** naar de volgende regering.

Tenslotte beschouwen we het als de grootste manco van deze hervorming dat er simpelweg geen enkele poging werd gedaan om de **legale ontwijkingsmogelijkheden** in de erfbelasting aan te pakken.

Talrijke experts zijn het er over eens dat het lappendeken aan fiscale achterpoortjes een sterke maatschappelijke ongelijkheid en zelfs **klassenfiscaliteit** doet ontstaan. Zij die het zich kunnen permitteren (en er aan denken) zich te laten bijstaan door dure fiscale advocaten, zullen er ook na deze hervorming in slagen om zo goed als geen erfenisbelasting te betalen.

Als het deze regering menens had geweest om de erfbelasting écht op een rechtvaardige manier te moderniseren, had ze ook een poging gedaan om bijvoorbeeld:

- ▀ de tarieven tussen de schenk- en erfbelasting beter op elkaar af te stemmen
- ▀ ontwijkingsmogelijkheden zoals het werken via stichtingen of buitenlandse notarissen aan te pakken

- een rechtvaardige bijdrage te vragen bij de overdracht van een familiale onderneming, waarbij de verankering van tewerkstelling al zeer lang een syndicale eis is
- schenkingen verplicht te registreren en te inventariseren
- eindelijk werk te maken van volledige transparantie door het oprichten van een vermogenskadaster

Samengevat vragen we aan deze Vlaamse regering om te streven naar een **eerlijke, transparante én doorzichtige fiscaliteit** waarbij iedereen naar vermogen bijdraagt. De regelgeving inzake erf- en schenkbelasting zal ook na deze hervorming vooral een speeltuin blijven voor fiscale vermogensplanners waarbij de vermogenden de dans grotendeels kunnen ontspringen en de middenklasse het leeuwendeel van de lasten dragen bij het afwezig zijn van een fiscale planning.

We beschouwen het als een **gemiste kans** dat deze hervorming zo ongelofelijk beperkt is, en zijn dan ook van mening dat hier van een modernisering absoluut geen sprake kan zijn.

Bijlage 2: standpunten Boerenbond, UNIZO en Voka

Een hervorming van de erfbelasting tussen natuurlijke personen heeft slechts een beperkte rechtstreekse impact op de socio-economische dynamiek van Vlaanderen. Vandaar dat de werkgeversorganisaties een advies op hoofdlijnen geven over dit ontwerp van decreet. Ze erkennen het belang van een als fair gepercipieerde erfbelasting. De relatief hoge fiscale druk in Vlaanderen, ook op dit vlak, – en dan met name in de zijlijn – wettigt op zich al een hervorming. De aanpassing van het federale erfrecht en de noodzaak om ook deze belasting te vereenvoudigen zijn bijkomende redenen.

De werkgeversorganisaties ondersteunen de grote lijnen van de voorliggende hervorming. Ze heeft de verdienste om gericht de te hoge tarieven bij verervingen in de zijlijn te verminderen en een bijkomende lastenverlaging te voorzien voor erfgenamen die emotioneel en financieel het zwaarst getroffen worden door een overlijden (de langstlevende partner en jonge kinderen). Bovendien speelt het ontwerp ook tijdig in op de toegenomen keuzevrijheid voor de erflater die het recent aangepaste federale erfrecht voorziet. In een volgende legislatuur kunnen verdere stappen gezet worden om het stelsel te vereenvoudigen om zo de tax compliance te verhogen.

De verlaging van het overdreven toptarief van 65% naar 55% voor erfenissen in de zijlijn boven de €125.000 is een stap in de goede richting. De werkgeversorganisatie steunen ook de uitbreiding van de vrijstellingen voor de langstlevende partner en van kinderen jonger dan 21 jaar die beide ouders verliezen door te voorzien in een abatement op de netto-verkrijging van roerende goederen. Hierdoor kent voortaan ook de langstlevende partner in een nalatenschap zonder eigen gezinswoning of waarbij de gezinswoning reeds werd verkocht een vrijstelling. De decreetgever creëert hierbij terecht enige graad van level playing field tussen bezit van vastgoed en bezit van roerend goed. De waarde van de eigen gezinswoning zal de waarde van het vrijgestelde roerend echter in vele gevallen overschrijden, waardoor een zekere ongelijke fiscale behandeling tussen de verschillende vermogenscomponenten blijft bestaan.

De werkgeversorganisaties vragen dat nog eens goed bekeken wordt of het ontwerp van decreet voldoende inspeelt op het nieuwe erfrecht. Het erfrecht introduceert immers nieuwe begrippen en instrumenten die zonder wijziging van de erfbelasting dode letter riskeren te blijven. Zo wijzen experts familiaal vermogensrecht er op dat de aanwending van het nieuwe instrument van het familiepact bemoeilijkt wordt doordat alsnog 3% schenkingsrecht verschuldigd is op hand- en bankgiften van jaren geleden. Dit zou de afsluiting van dergelijke familiepacten – een interessant instrument om mogelijke familieruzies over erfenissen te vermijden – in die gevallen kunnen afremmen.

Door de hoge tarieven van de erfbelasting te verlagen en het stelsel te vereenvoudigen kan verwacht worden dat ook de erfenisplanning zal afnemen. Op zijn beurt zou dit een positief effect hebben op de tax compliance. In een volgende regeerperiode kunnen nog verdere stappen gezet worden. Daarbij moet dan ons inziens de focus liggen op een verdere vereenvoudiging van het stelsel. Te overwegen pistes daarbij zijn een vermindering van het aantal tariefschijven tot twee per stelsel, één stelsel voor de zijlijn, een uniforme berekening van de erfbelasting, onafgezien van de graad van verwantschap en een belastingvrije som voor kleine vermogens. Vereenvoudiging kan ook gerealiseerd worden door voorwaarden, waar relevant, beter op elkaar af te stemmen. Zo kunnen feitelijk samenwonenden genieten van de vrijstelling op de

gezinswoning indien ze minstens 3 jaar samenwonen. Feitelijk samenwoners kunnen ook van de nieuwe vrijstelling van €50.000 voor roerende goederen genieten, indien ze één jaar ononderbroken samenleven met de erflater. Te overwegen valt tot slot ook om de langstlevende partner in grotere mate of zelfs volledig vrij te stellen van erfbelasting.

Bijlage 3: standpunt Verso

Verso onthoudt zich om een standpunt in te brengen over de voorgestelde decretale wijzigingen van de erfbelasting, aangezien het niet mogelijk is om binnen de gestelde adviestertermijn uitspraken ten gronde te doen over de inhoudelijke aanpassingen en de budgettaire impact ervan.